

U.S. CENTRAL COMMAND

Brigade-generaal ir. H.G. Oude Lohuis, NLD Liaison Team CENTCOM

Bgen ir. Herman Oude Lohuis is vanaf september 2010 het hoofd van het Nederlandse Liaisonsteam CENTCOM (NLTC) werkzaam op MacDill Airforce Base in Tampa, Florida. In dit artikel geef hij achtereenvolgens een blik op Tampa, op CENTCOM als onderdeel van het US Department of Defense, op de internationale coalitie die hier als vertegenwoordiging van deelnemende landen aanwezig is en op het werk en verblijf in Florida.

MISSIE CENTCOM

With national and international partners, U.S. Central Command promotes cooperation among nations, responds to crises, and deters or defeats state and non-state aggression, and supports development and, when necessary, reconstruction in order to establish the conditions for regional security, stability, and prosperity.

General James N. Mattis, Commander
Lgen Allen, Deputy Commander

TAMPA EN OMGEVING

De eerste settlers waren Indiaanse vissers, die de naam Tampa (vuurstokken) aan de nederzetting gaven. Een Nederlandse cartograaf, Bernhard Romans, gaf de naam Hillsborough aan de rivier, aan de county en het noordelijke deel van Tampa Bay in 1772, ter ere van Lord Hillsborough, de toenmalige *Secretary of State* voor de kolonies. Amerika verwierf Florida van Spanje in 1821 en in 1855 ontstond de stad Tampa. In 1884 zorgde Henry B. Plant voor de aanleg van een spoorlijn naar Tampa en een stoomschip lijn van Tampa naar Key West en naar Havana, Cuba. Ook opende hij in 1891 het Tampa Bay Hotel, waar entertainers, sportmensen en hoogwaardigheidsbekleders uit de gehele wereld hebben verbleven.

Don Vicente Martinez Ybor, een invloedrijke sigarenfabrikant en Cubaanse vluchteling, verplaatste zijn fabrieken van Key West naar Tampa in 1885. Steeds meer Spaanse sigarenfabrikanten volgden zijn voorbeeld met arbeiders uit Spanje, Italië, Duitsland en Cuba. Ybor city werd een overwegend Latijns-Amerikaanse gemeenschap waar ongeveer 12.000 mensen in 200 sigarenfabrieken werkten. Dit duurde tot de komst van Fidel Castro en het embargo op Cubaanse tabak. Ybor is nu een historisch stadsdeel met een mix van historische gebouwen, galerijen, winkels en nachtclubs.

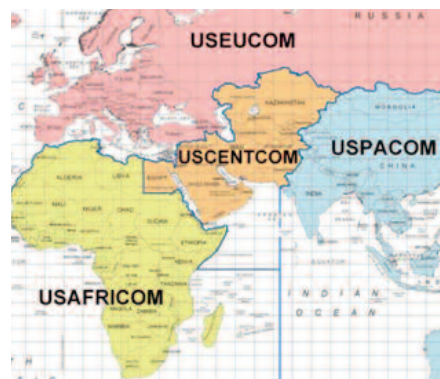
De agglomeratie Tampa Bay bestaat uit Hillsborough, Pinellas, Pascoe en Hernando counties en vormt de dichtstbevolkte regio in Florida. In omvang is Tampa Florida's

derde stad met meer dan 300.000 inwoners en Hillsborough is Florida's vierde grootste county met meer dan een miljoen inwoners. Hillsborough County, opgericht in 1834, omvat 1.051 vierkante mijl met 24 vierkante mijl binnenwater. Tampa is de grootste stad in de county.

Florida heeft een orkaanseizoen van juli tot november. Tampa Bay is bekend als de *lightning capital of the United States*. Het gebied wordt zowel aan de oost- als aan de westkant door water omringd en orkanen maken het complete gebied extreem gevoelig voor wind- en wateroverlast. Niet alleen de militaire basis en alle daar gelegeerde onderdelen, maar ook alle woonhuizen in Tampa Bay moeten over een evacuatieplan beschikken.

CENTCOM ORGANISATIE EN DOELSTELLINGEN

CENTCOM is een van de Unified Combatant Commands, rechtstreeks opgehangen onder de *Secretary of Defense/Deputy Secretary of Defense* en staat daarmee op gelijk niveau als de *Military Departments* (Army, Navy, Marines en Air Force) en de (*Vice*) *Chairman of the Joint Chiefs of Staff*. De *Military Departments* zijn verantwoordelijk voor organisatie, opleiding, training en uitrusting van hun eenheden voor inzet door de *Unified Combatant Commands*. Deze *Unified Combatant Commands* (EUCOM, SOUTHCOM, PACOM, CENTCOM, NORTHCOM, AFRICOM) behartigen de veiligheidsbelangen van de VS over de wereld, verdeeld in geografische regio's. Hieronder staat de CENTCOM AOR aangegeven.

ONTSTAAN CENTCOM

Het *United States Central Command* (USCENTCOM) werd opgericht op 1 January 1983. Haar gebiedsverantwoordelijkheid betreft het centrale gebied tussen EUCOM en PACOM. Toen de gijzelaarscrisis in Iran en de Sovjet invasie van Afghanistan de belangen van de VS begonnen te raken werd in maart 1980 door president Jimmy Carter de *Rapid Deployment Joint Task Force* (RDJTF) in het leven geroepen. President Ronald Reagan zette deze om in een semi-permanent commando voor twee jaar om een meer structurele oplossing te vinden, gevolgd door het oprichten van USCENTCOM in januari 1983. De oorlog tussen Iran en Iraq onderschreef de groeiende spanningen in de regio. De eerste gevechtsoperaties van USCENTCOM volgden op ontwikkelingen als het leggen van mijnen door Iran in de Perzische Golf.

Eind 1988 richtte de VS-strategie voor de regio zich nog sterk op de potentiële dreiging van een Sovjet-invasie van Iran. De nieuwe USCENTCOM *Commander-in-Chief*, General H. Norman Schwarzkopf, was er van overtuigd dat dit scenario minder aannemelijk was. Hij richtte zich op een nieuwe regionale dreiging van Saddam Hussein en organiseerde rond dit scenario in de zomer van 1990 de CPX *Internal Look*. President George Bush reageerde snel; met een tijdige ontplooiing van troepen en het formeren van een coalitie werd voorkomen dat Irak Saoedi Arabië binnenviel en CENTCOM richtte zich op de bevrijding van Koeweit. Met ondersteuning van VN resolutie 678, die zich uitsprak over het terugtrekken van Iraakse troepen uit Koeweit. Op 17 januari 1991 begon operatie Desert Storm met een massale *air interdictie* operatie als voorbereiding voor een grondaanval. Op 27 februari was het doel van de coalitie om Koe-

weit te bevrijden bereikt. Operatie *Provide Comfort*, bedoeld om humanitaire hulp te verlenen en noord van de 36e breedtegraad een *no-fly zone* in Irak te waarborgen, startte in april 1991. In augustus 1992 startte operatie *Southern Watch* als antwoord op het niet voldoen door Saddam Hoessein aan VN resolutie 688 (de brute onderdrukking van Irakezen in zuidoost Irak). In januari 1997 verving operatie *Northern Watch Provide Comfort* met als focus het afdwingen van de noordelijke *no-fly zone*. De volgende 10 jaren beantwoordden de operaties *Vigilant Warrior*, *Vigilant Sentinel*, *Desert Strike*, *Desert Thunder* (I en II) en *Desert Fox* de dreigingen van Irak op haar buurlanden of dwongen de VN resoluties af bij tegenwerking van Saddam Hoessein.

In 1990 ontstond ook een toenemende dreiging van regionaal terrorisme in Somalië. Om voedselschaarste op grote schaal te voorkomen door oorlogen tussen clans zette CENTCOM in 1992 operatie *Provide Relief* op om humanitaire steun aan Somalië en noordoost Kenya te verlenen. De missie gaf uitvoering aan resolutie 794 van de VN. Operatie *Restore Hope* ondersteunde ook resolutie 794 en bracht een multinationale *Unified Task Force*, die de veiligheid borgde totdat de VN UNOSOM II oprichtte in mei 1993. Door een verslechterende situatie in Mogadishu en na een serie gewelddadige aanvallen trok president Bill Clinton alle Amerikaanse eenheden uit Somalië terug. In de tien jaar na de Golfoorlog hebben terroristische aanvallen een grote impact gehad op CENTCOM-eenheden in de regio, waaronder het bombardement op de Khobar Towers, de aanval op de VS ambassades van Kenia en Tanzania en de aanval in oktober 2000 op de USS Cole.

De terroristische aanval op 11 september 2001 leidde tot een oorlogsverklaring van president George W. Bush aan internationaal terrorisme. USCENTCOM lanceerde Operatie *Enduring Freedom* (OEF) om de Taliban-regering in Afghanistan, die Al Qaeda terroristen herbergde, trainingskampen ondersteunde en de Afghaanse bevolking onderdrukte omver te werpen. Snel na 9-11 ondervond de internationale gemeenschap de weigering van Saddam Hoessein om VN WMD resoluties uit te voeren. Dit leidde tot de VN autorisatie van een VS-geleide missie. Operatie *Iraqi Freedom* startte op 19 maart 2003. Na het verslaan van de Taliban in Afghanistan (9 nov 2001) en het omverwerpen van Saddam Hussein's regering (8 april 2003) heeft CENTCOM zich blijvend ingezet voor veiligheid van de nieuw gekozen regeringen in deze landen, het uitvoeren van *counter-insurgency* operaties en het steunen van veiligheidstroepen van de landen om in eigen veiligheid te kunnen voorzien.

In oktober 2002 voerde CENTCOM operaties uit in de Hoorn van Afrika om landen te ondersteunen in het bevechten van terroris-

Macdill Airforce Base

me, het inrichten van een veiligheidsinfrastructuur en het bewaren van de regionale stabiliteit. Deze operaties hadden vaak het karakter van humanitaire assistentie en een variëteit aan civiele programma's. CENTCOM heeft zich ook herhaaldelijk ingezet als ondersteuning bij calamiteiten in de regio, met als belangrijkste operaties de hulp bij de aardbeving in Pakistan in oktober 2005, het faciliteren van een grootscheepse evacuatie van Amerikaanse burgers uit Libanon in 2006 en hulp na de aardbeving in Haïti. Op 1 oktober 2008 droeg het DoD de verantwoordelijkheid voor Sudan, Eritrea, Ethiopië, Djibouti, Kenia en Somalië over aan het nieuw opgerichte AFRICOM (Stuttgart). Egypte, als gastland van oefening *Bright Star*, DoD's grootste terugkerende oefening, en sterk verbonden met het Midden-Oosten bleef in de CENTCOM AOR. Op dit moment zijn circa 210.000 militairen van landmacht, luchtmacht en kustwacht ingezet binnen de CENTCOM AOR om samen met coalitiegenoten veiligheid, stabiliteit en welvaart in de regio te waarborgen.

TAAK CENTCOM

C-CENTCOM legt als COCOM commandant direct verantwoording af aan de Stas-Def en de president en opereert nevensgeschikt aan de *Chairman of the Joint Chiefs of Staff*. CENTCOM is, naast de strategische aansturing van alle operaties binnen haar AOR, verantwoordelijk voor het ontwikkelen van het VS veiligheidsbeleid van de minister van Defensie, die in de VS nevensgeschikt is aan het *State Department*. Door de grote hoeveelheid lopende operaties binnen de AOR bezet CENTCOM een prominente plaats binnen de COCOM's en naast frequente bezoeken aan de AOR, voert C-CENTCOM dan ook vrijwel wekelijks overleg met Washington. De J2 afdeling van CENTCOM, inclusief het opgerichte *AFPAK Center of Excellence*, bestaat uit meer dan 2000 functionarissen (!), naast de VS intel-capaciteit die in AFG is ontplooid. De onderwerpen die binnen CENTCOM aan de orde zijn betreffen niet alleen Irak en Afghanistan en de *anti-piracy* campagne, maar ook de politieke en veiligheidssituatie in het Midden-Oosten en (in overleg met Africom in Stuttgart) recente ontwikkelingen in Noord-Afrika. Iedere zes maanden beoefent de staf het betrekken van en het voeren van het commando vanuit een CP-lokatie in het

Midden-Oosten, laatstelijk in het najaar 2010 in Qatar.

DE COALITIE EN DE NL VERTEGENWOORDIGING

Na 9-11 en de start van *Enduring Freedom en Iraqi Freedom* stelde CENTCOM zich (meer) open voor samenwerking en bondgenootschappelijke vertegenwoordiging en werd de aanwezigheid van drie landen uitgebreid met alle landen uit de AOR en de deelnemende landen in OEF en ISAF. Met de 58 nu aanwezige liaisonteams herbergt CENTCOM hiermee na de VN als organisatie de grootste vertegenwoordiging van landen. Sommige hiervan met een enkele vertegenwoordiger, andere met enkele tientallen. Hiervan zijn twaalf landen (tien NATO, Pakistan en Qatar) op generaalsniveau vertegenwoordigd. Naast de mogelijkheid tot liaison, bestaat de mogelijkheid *embedded* functionarissen binnen staf CENTCOM te laten werken. Ook combinaties van *embedded* functionarissen en tegelijkertijd liaison zijn mogelijk. De liaisonteams zijn organisatorisch en fysiek ondergebracht in een coalitie, onder leiding van een Amerikaanse generaal-majoor en een Australische plaatsvervanger. Hieraan is een staf gekoppeld, waarvan het operationele deel (J3/J2) ongeveer 30 functionarissen telt, die via een systeem van landenofficieren de interface vormt naar staf CENTCOM. Landen die op vrijwillige basis bij CENTCOM aanwezig zijn, betalen hun eigen verblijf en kosten; voor een tiental landen die nadrukkelijk zijn uitgenodigd door CENTCOM worden de kosten van verblijf en facilitering sedert een maand voor 50% door de US betaald (*article X*). Tot dat moment werden ze volledig door de VS gedragen. Naast de direct ondersteunende staf zijn er talrijke functionarissen die zorg dragen voor financiën, beveiliging, netwerk support etc.

NLTC

De Nederlandse deelname heeft in de piekperiode na 9/11 bestaan uit negen medewerkers. Momenteel bestaat zij uit een delegatie van drie militairen (bgen, lkol en sm) binnen het *Netherlands Liaison Team CENTCOM* (NLTC) en een *embedded* medewerker binnen de strategische planningsstaf (J5, lkol) van CENTCOM. De *embedded* functionaris bij de planningsgroep van CENTCOM werkt in een multinationale

planningsgroep (CPG *Combined Planning Group*) van circa 30 militairen onder de J5 CENTCOM. Zij krijgen strategische vraagstukken voorgelegd en voorzien, soms via de J5 en regelmatig rechtstreeks C-CENTCOM van een onafhankelijk beeld op basis waarvan hij zijn *situational awareness* kan bijstellen. Zij werken veelal op basis van open bronnen. Binnen de CPG geldt, evenals binnen de coalitie, dat landen buiten de zogenoemde *4-eyes community* geen (volledige) toegang krijgen tot VS informatie(systemen). Hoewel dit een beperking is, blijkt dat vanuit open bronnen, aanwezig denkvermogen en kennis vanuit de verschillende landen strategische analyses van hoog niveau kunnen worden geproduceerd.

Het NLTC heeft als primaire taak de vertegenwoordiging van Nederland bij CENTCOM en daaraan gekoppeld het uitwisselen van relevante informatie tussen staf CENTCOM en MOD NL. Het team valt onder en rapporteert aan de Directeur Operaties. Het beschikt over aansluitingen op het ISAF netwerk, een eigen coalitienetwerk GCTF (*Global Counter Terrorism Task Force*), een open internet systeem, een aansluiting op het US-BICES inlichtingennetwerk en een aantal (gerubriceerde) verbindingen naar NL. Het NLTC ondersteunt daarmee DDOPS en CENTCOM bij de planning, uitvoering en monitoring van missies in de CENTCOM AOR. Daarnaast wordt een bijdrage geleverd aan het wederzijdse begrip tussen NL, de USA en de aanwezige internationale coalitiepartners. Verder vindt in het kader van internationale relaties informatie-uitwisseling met DEFAT Washington plaats. De administratieve bedrijfsvoering van het NLTC wordt ondersteund vanuit het DC-IOD.

Werkzaamheden

Wekelijks zijn er OPS/INTEL briefings, waarbij vanuit CENTCOM de stand van zaken in Afghanistan, de anti-piraterij missie en waar mogelijk andere lopende of geplande operaties in de AOR worden aangeboden. Wekelijks is er ook een bijeenkomst van alle deelnemende landen onder leiding van de Deense coalitievoorzitter om de agenda voor de komende periode te bespreken. Daarnaast worden er tenminste wekelijks door CENTCOM briefings georganiseerd door gastsprekers, veelal VIP's, op bezoek bij CENTCOM, die tijdens hun bezoek iets over land, missie, organisatie vertellen. Het betreft hier NATO commandanten, Min-Def's of militaire hoogwaardigheidsbekleders. Ook betreft het sprekers vanuit het *Afghanistan-Pakistan Center of Excellence*, een door generaal Petraeus ingestelde organisatie binnen de J2, die strategische analyses opstelt over AFG en PAK en hun interactie. Ook zijn er diverse werkgroepen binnen de coalitie waar kennis wordt gedeeld en uitgewisseld. Zo bestaan er een INTEL werkgroep, een *Coalition Maritime* werkgroep,

een *Coalition Information Sharing* werkgroep, een *Coalition Security Working Group* en een *Coalition Strategic Appreciation Working Group Middle East*. De relevante informatie die wordt opgedaan, wordt gedeeld met het MoD en wanneer er vraagstukken zijn van CENTCOM zijde, worden deze, waar mogelijk voorzien van een appreciatie, door NL beantwoord en aan CENTCOM voorgelegd.

De kern van de werkzaamheden van NLTC bestaat uit informatie-uitwisseling, zij het met NL, CENTCOM of coalitiepartners. In veel gevallen betreft het gerubriceerde informatie; CENTCOM heeft een afdeling FDO (*Foreign Disclosure Office*) die bepaalt welke VS informatie met welke groep landen of land gedeeld mag worden en waar 26 functionarissen zich full time met dit onderwerp bezig houden. Een proces dat in veel gevallen weken in beslag neemt en werkt voor strategische vraagstukken die niet onmiddellijk tijdgebonden zijn, maar niet voor vragen ter voorbereiding van een missie of ter beantwoording van Kamervragen of het oplossen van (internationale) incidenten/issues. In coalitieverband gedeelde informatie is dan ook veelal 'algemene' informatie, die ook uit open bronnen verkrijgbaar is. Zij wordt immers ook gedeeld met alle landen uit de AOR van CENTCOM die hier vertegenwoordigd zijn, waaronder Pakistan, Afghanistan, de Golfstaten, alle voormalige zuidelijke Sovjetstaten etc. Dus wordt de echte interessante informatie al snel beperkt tot beschikbaarstelling aan *4-eyes only*, *ISAF only*, *GCTF only* of op bilaterale basis en dus op verzoek verstrekt.

Ook de informatie-uitwisseling met coalitiepartners onderling is van wezenlijk belang; als voorbeelden met GE en CA over de nieuwe missie in Kunduz; met Egypte en Golfstaten (Bahrein, Katar, Saoedi Arabie, VAE etc) over de 'voorjaarsrevolutie' en met NATO partners over mogelijke uitwisseling van NEO plannen bij evacuatie van NL per-

Generaal David Petraeus

Sfeerimpressie Tampa Florida

soneel. Tenslotte met CENTCOM en betrokken coalitielanden over hun intenties en inzet in Libië.

Enkele concrete voorbeelden waar NLTC behulpzaam kon zijn betroffen NEO plannen bij de evacuatie van NL personeel in Jemen en Egypte, BE keuzes voor vliegbasis in Italië voor F16's en de VS dreigingsanalyse ter ondersteuning van de NL planning voor inzet Libië.

Werkwijze

In de meeste gevallen blijkt dat de formele werkwijze bij urgente vragen te lang duurt en dat persoonlijke contacten nodig zijn om sneller informatie te krijgen. Contacten die gebaseerd zijn op kennen en gekend worden en die binnen een vaak druk sociaal leven in stand worden gehouden. Uitgaande van 58 landen binnen de coalitie, die elk hun eigen nationale dag hebben en dit met de SNR's en CENTCOM vieren, senior nationale vertegenwoordigers die veelal een keer per jaar worden gewisseld en daarbij een afscheids- of welkomstreceptie organiseren en wat meer informele bijeenkomsten met kleinere groepjes mensen die interesses delen, maakt dat er vaak keuzes moeten worden gemaakt in de dagelijkse agenda.

LEVEN IN TAMPA

Er bestaat een sterke band tussen de bevolking van Tampa en de CENTCOM coalitie. Vertegenwoordigers vanuit Tampa op individuele basis of vanuit organisaties als de Kamer van Koophandel doen moeite de coalitielanden op te nemen en te leren kennen en organiseren hiervoor bijeenkomsten. Ook een klimaat waar de zon 360 dagen per jaar schijnt en in de zomer het verschil tussen werkomgeving met airco en buitentemperatuur oploopt tot 20 graden maakt het leven anders dan in NL. Omgeven door water zijn buitengewoon veel alligators, dolfinen, lamantijnen en een rijke vogelfauna te vinden.

Afsluitend is werken in Amerika en met Amerikanen tussen 58 verschillende landen een hele bijzondere ervaring. Met name de uitwisseling van kennis en ervaring tussen de landen op militair gebied als het gaat om strategieën, operaties en doctrines, maar ook om cultuur en geschiedenis levert een grote persoonlijke leerervaring op die voor elke militair de moeite waard is.

